

A népzene ugyanúgy működik, mint a dzsessz, szabad és improvizatív – véli Szalóki Ági

Cipity Lőrinc és Karády is én vagyok

Az egyik legsokoldalúbb énekesnő, Szalóki Ági meglehetősen szabadon „sétál” a különböző műfajok között. „Cipity Lőrinc” című gyereklemeze arany-, dzsessz-albuma, a Hallgató platinalemezzé lett, közben készül a Karády-est legközelebbi, december 27-i, Kossuth klubbeli bemutatójára.

- Erős dohányos volt, de néhány éve leszokott. Nehezen ment?
- Nem, mert már elkezdtem krákogni, és nem éreztem jól magam. Ráadásul akkor a pénzzel is úgy álltam, hogy döntenem kellett, vagy a cigi, vagy a csoki és a gyümölcs. Ösztönösen a jót választottam.
- Igaz, hogy keveset gyakorol, de mindig énekel, villamoson, utcán, mindenhol?
- Igen, a tudatos gyakorlás valóban ritkább, pedig fontos lenne. És hát az is egyfajta készülést, felkészülést jelent, hogy folyamatosan énekelek. Persze vannak bizonyos alkalmak, amikor egészen aprólékosan és tudatosan, hangról hangra gyakorolok. Ez egyébként elég komoly fizikai igénybevétel, úgyhogy ezért is jó, hogy leszoktam a dohányzásról. Tornázom is, megpróbálok mindent megtenni azért, hogy a hangom jobban szólaljon meg.
- Sokfelé hívják fellépni. Minden meghívást elfogad?
- Politikai gyűlésekre nem nagyon szoktam elmenni, de például énekeltem a Magyar Gárda megalakulása ellen tartott rendezvényen. Fontos volt, hogy legyenek olyanok, akik megszólalnak, mert úgy gondolják, hogy ez nem helyes. A civil kezdeményezésekben is szívesen részt veszek, jó lenne megóvni a régi épületeket, mozikat, fákat, új játszótereket építeni, autó helyett biciklivel járni, szóval nagy „városvédő” vagyok.
- Rengeteg mindent csinál az életben is, a zenében is. A legtöbb kolléganője például akkor készít gyereklemezt, amikor már saját gyereke van. Ön ezt nem várta meg.
- Nagyon eleven és nagyon tömény élmények éltek bennem a saját gyerekkoromból, és ezek kikíváncsoltak belőlem. Verseket, képeket, zenéket, gondolatokat átadni a gyerekeknek, legyen az egy Nemes Nagy Ágnes- vers vagy egy mese, megmutatni a zene és a tánc örömét, azt az örömet, ami szerintem a zenében a legfontosabb. Lehet, hogy ez csak egy pillanat lesz annak a kisgyerekeknek egy koncerten, de ha ez az egy pillanat megvan, akkor ez nagyon fontos ajándék lehet a számára.
- Cipity Lőrinc kicsoda?
- Hát én! Igazából ez egy Nemes Nagy Ágnes-vers, az a címe, hogy Mit beszél a tengelice? Egy játékos, kedves vers egy kicsi madárról, amiről úgy gondoltam, hogy nagyon közel állhat a gyerekek szívéhez. Én is sokat hallgattam gyerekkoromban a szüleimtől, végül ez lett a lemez címadó dala.
- A Cipity Lőrinc arany-, a Hallgató platinalemezzé lett. Ez utóbbin erdélyi népdalokat is énekel a legkülönbözőbb stílusokban. Ezek saját gyűjtésű dalok?
- Részben. Van, amit Bari Károly népzene gyűjtéséből tanultam, van, amit én magam gyűjtöttem. Az egyik legkedvesebb dalomat például egy nyolcvan év körüli asszonytól, az erdélyi Búza falubeli Simon Maritól hallottam. Persze a lemez dalait nem csak úgy leakasztottam a polcra. Hosszú ideig forgattam magamban, amíg kitisztult, hogy melyiket tegyem fel lemezre, hiszen

népdalénekesként több száz dalt ismerek, ritkaságokat is. Valami miatt azonban én épp ezeket tartottam fontosnak, ezeket akartam összegyűjteni és dzsesszzenészekkel feldolgozni. Az évek során kialakult bennem egy kép arról, hogy milyen vagyok, hát, meglehetősen eklektikus. Az édesanyám például roma származású, az édesapám félig sváb, félig magyar, tehát tipikus magyar vagyok, egy kicsi innen, egy kicsi onnan. Aztán városi is vagyok, ugyanakkor valami furcsa oknál fogva éppen a népzenebe lettem szerelmes gyerekkoromban, tehát a Hallgató ennek a sokszínűségnek az eredménye.

- Ön ezt „női lemezek” szánta. Ez mit jelent?

- Szerintem a nők inkább hajlamosak arra, hogy megmutassák az érzelmeiket, mernek szomorúak lenni. Valahogy azt gondoltam, hogy ezt nőknek szánom, a zene nyugodt és csendes, olyan fájdalomkról, szerelmi csalódásokról szól, amelyek inkább minket fognak meg. Azt is láttam, hogy a barátaim között mennyi okos, önálló és szép nő él magányosan, egy kicsit nekik is szántam ezt a lemezt. Három éve jelent meg, és azóta szerencsére nagyon sok barátnőm megtalálta a párját.

- A Karády-est kapcsán azt mondta egy interjúban, hogy kellett már egy új szerelem.

- Amikor elkészültem a Hallgatóval, úgy éreztem, hogy kiadtam magamból egy hatalmas csomagot. Olyan volt, mint egy gyerekszülés. Ezután egy úr következett. Karády azért jutott eszembe, mert hét-nyolc éve már énekelgettem a dalait, csak úgy kedvtelésből. Megszereztem a Karády-összest, végighallgattam, katartikus élmény volt. G. Dénes György írta a szövegeket, meg Szepes Mária álnéven, olyasfajta bölcs és kedvesen ironikus gondolatokat találtam bennük, amelyek nagyon közel állnak hozzám. Karády személyében egy olyan nő énekel, aki túl van már sok mindenben, ezzel próbálok meg azonosulni, nem a végzet asszonya képpel, hiszen azzal nem tudnék és nem is akarok. Ugyanakkor, ha felmegyek a színpadra, mégis díva vagyok, még ha más is a karakterem. És így próbálok az összes nőnek azt mondani a színpadról, hogy mindenki tud díva lenni, te is megélted ugyanezeket a szerelmeket és csalódásokat, te is tudsz csábító lenni, igazi királynő, mint akár Karády. Nekem ezek a dalok őszinte megnyilatkozások a szerelemről, és óriási örömet lelek bennük. Annál is inkább, mert olyan dzsesszzenészekkel ismerkedtem meg, akik egészen megváltoztatták a zenéről való gondolkodásomat. Rájöttem, hogy a népzene ugyanúgy működik, mint a dzsessz, abszolút szabad és improvizatív. Ráadásul szükségem van arra is, hogy néha intim közelségben lehessenek a közönséggel, és ezek a dalok tökéletesen alkalmasak erre.

-

Bokor Gabriella

Népszava, 2007. december 22-23., HÉTVEGE 298. szám, 6. oldal

<http://www.nepszava.hu/default.asp?cCenter=OnlineCikk.asp&ArticleID=992764>